

Ковальов Андрій Вікторович

Кандидат політичних наук, докторант кафедри політології

Київський національний університет імені Тараса Шевченка (м. Київ, Україна)

<https://orcid.org/0000-0003-1081-3024>

e-mail: Kovalyov_A_V@ukr.net

**ВІЙСЬКОВО-ПОЛІТИЧНА КОМУНІКАЦІЯ: ВЕКТОРИ
ЕВОЛЮЦІЇ СУЧАСНОГО АНАЛІТИЧНОГО ДИСКУРСУ З
УРАХУВАННЯМ ДОСВІДУ НАТО**

Резюме

Досліджено основи стійкості демократичної держави в контексті спроможності передавання критично важливої інформації за короткий термін з метою мобілізації суспільства. На цій основі розглянуто феномен військово-політичної комунікації, яка на сучасному етапі динамічно еволюціонує в рамках понять менеджменту інформаційних потоків, розподілу комунікаційних ролей військово-політичного керівництва, планування конкретних наслідків та ефектів від трансляції відомостей про розгортання бойових дій. Осмислено сутність комунікаційного сприйняття, впливу на поведінку та досягнення оперативних цілей у складних глобальних середовищах. Розкрито значення прозорості та узгодженості зі стратегічними намірами, із забезпеченням підтримки загальних цілей. Показано специфіку цілеспрямованого формування сприятливого комунікаційного середовища через перетворення культури ухвалення військово-політичних рішень. Виявлено, що військово-політична комунікація забезпечувала відповідність комунікаційних зусиль ширшим дипломатичним та військовим цілям. Доведено, що вдосконалення військово-комунікаційних доктрин, навчання персоналу та розробки контрзаходів проти поширення ворожих наративів. Проаналізовано значення інституційної гнучкості для адаптації до швидкозмінного інформаційного середовища. Відображено специфіку дискурсивного обґрунтування поняття військово-цивільних стратегічних комунікацій. Обґрунтовано доцільність концентрації повноважень в сфері військово-політичної комунікації, яка має бути адаптована до завдань

децентралізації та горизонтальної координації між державними та громадськими акторами військового управління.

Ключові слова: військово-політична комунікація, стратегічна комунікація, військова пропаганда, психологічні операції, демократичні цінності, НАТО.

Вступ

В умовах сучасних політичних трансформацій військові загрози та ризики виступають одним з ключових чинників видозміни взаємодії політичних еліт та суспільства. Спроможність передавання критично важливої інформації за короткий термін з метою мобілізації суспільства для відсічі ворогу стала однією з основ стійкості України в умовах повномасштабного вторгнення рф.

У сучасному цифровому суспільстві поняття стратегічних комунікацій стає окремою галуззю на перетині інституційної розбудови політичної медіасфери, демократичних політичних взаємодій та стратегічного управління. Консенсус та злагожденість дій між військовим та політичним блоком стратегічного управління державою і суспільством в умовах кризових викликів виступає провідною ознакою адаптивності політичної системи до режиму протидії зовнішнім інформаційним нападам. Військово-політична комунікація на сучасному етапі динамічно еволюціонує в рамках менеджменту інформаційних потоків, розподілу комунікаційних ролей військово-політичного керівництва, планування конкретних наслідків та ефектів від трансляції відомостей про розгортання бойових дій. На теоретичному рівні військово-політична комунікація потребує розмежування з поняттями політичних public relations, політичних технологій, політичної пропаганди тощо. Водночас потребує операціоналізації конкретного функціоналу військово-політичних комунікаторів в умовах війни та в мирний час.

Теоретичну основу аналізу військово-політичної комунікації складають роботи знаних українських науковців. Так, М. Зінорук визначає чинники впливу на забезпечення державної безпеки України на сучасному етапі [1], В. Ліпкан розкрив особливості формування нового політико-правового концепта державної ідентичності [2], В. Пилипчук, Л. Компанцева, С. Кудінов окреслили становлення і розвиток системи стратегічних комунікацій сектору безпеки і оборони [3]. Водночас існує потреба характеристики наукового дискурсу поняттєво-категорійної основи сучасної військово-політичної комунікації.

Методи дослідження

У статті застосовано інституційний метод, який сприяв виявленню розбіжностей між основними поняттями, які характеризують військово-політичні комунікаційні інтеракції. Системний підхід дозволив з'ясувати

дискурсивне відображення військово-політичних комунікацій як системи конкретних акторів та компонентів, спрямованих на вирішення завдань військово-політичного інформування.

Результати дослідження

Сучасна військово-політична комунікація перетворилася на складну інституційно-організаційну сферу, що інтегрує в одній управлінській площині передові політичні технології, психологічні операції та стратегічні комунікації. Сучасні держави та військово-політичні альянси здійснюють активне формування позитивного сприйняття, адресного впливу на поведінку та досягнення оперативних цілей у складному глобальному середовищі. На сучасному етапі військово-політична комунікація охоплює передачу інформації внутрішній та зовнішній аудиторії, включаючи війська, супротивників, союзників та цивільне населення, з метою підтримки оперативної безпеки, сприяння співпраці та отримання стратегічних переваг. Американський аналітик корпорації RAND Крістофер Пол досить повно визначив прагматичну мотивацію застосування військово-політичних комунікацій. На його думку, незалежно від того, чи наявні чітко визначені кількісні показники, успішні профілактичні дії будуть безперечно дешевшими, ніж вирішення непередбаченої ситуації шляхом розгортання значних військових сил. Так само військові операції чи інші форми витрат, спрощуються або скорочуються, коли їм передують або їх супроводжує ефективний комунікаційний вплив. Такі операції завжди принесуть економію, оскільки діяльність з інформування, впливу та переконання є недорогою порівняно з витратами, пов'язаними з тривалішими (або кривавішими) військовими операціями [4].

Дискурс сучасної військово-політичної комунікації наголошує на узгодженості, прозорості та узгодженості зі стратегічними намірами, гарантуючи, що всі повідомлення підтримують загальні цілі без шкоди для довіри демократичного середовища («своєї аудиторії»). Психологічні операції, широко відомі як PSYOP, утворюють перелік компонентів військово-політичної структури, які призначені для впливу на емоції, мотиви та процеси прийняття рішень цільових груп за допомогою ретельно розроблених повідомлень. К. Пол наводить *висновки* звітів про стратегічні комунікації та публічну дипломатію, які чітко показують, що якщо інформування, вплив та переконання важливі для військової організації демократичної держави, потрібно продовжувати вдосконалювати організаційні і інституційні здібності в цих сферах [4].

Військово-політична комунікація є більш широким поняттям, ніж власне політична комунікація, яка є більш усталеним. Воно стосується синхронізованого використання комунікації для досягнення національних організаційних орієнтирів, узгодження наративів з політичними цілями

та діями. Вона відрізняється одночасно як від військової пропаганди (яка передбачає маніпулятивні або оманливі повідомлення для контролю світосприйняття), так і від зв'язків з громадськістю, які зосереджені на управлінні репутацією та взаємодії із зацікавленими сторонами [5]. Отже, йдеться про цілеспрямоване формування сприятливого комунікаційного середовища через перетворення культури ухвалення військово-політичних (військово-комунікаційних) рішень. К. Пол наводить пропозиції щодо впровадження зміни культури рішень, які включають програми навчання та освіти керівних кадрів, а також моделювання командирами своїх очікувань шляхом повідомлення кінцевого стану інформації. За умови достатнього досвіду та акультурації, комунікаційна свідомість та ще більш глибоке усвідомлення та осмислення цих можливостей та процесів можуть бути повністю інтегровані в планування та прийняття суто військових рішень [4].

Вектор еволюції поняття військово-політичної комунікації в організаційному плані наголошує на швидкому реагуванні, культурній чутливості та інтеграції традиційних та цифрових медіа для охоплення глобальної аудиторії. Наприклад, під час операцій в Афганістані та на Балканах, НАТО використовувало психологічну допомогу (PSYOP) для послаблення рішучості опонентів та зміцнення підтримки місцевого населення, тоді як військово-політична комунікація забезпечувала відповідність цих зусиль ширшим дипломатичним та військовим цілям. Вказане наголошує на необхідності системної роботи з обраними (специфічними) аудиторіями. А. Редінг, К. Від та Дж. Гез визначають додаткові аудиторії як тих реципієнтів інформації, на кого впливають військові комунікації, які збройні сили спрямовують до своїх цільових аудиторій. Збройні сили не намагаються змінити свій спосіб мислення, хоча аудиторії можуть випадково потрапити під вплив комунікацій збройних сил [6].

Для вирішення завдання поширення інформації в соціальних мережах НАТО створило спеціальні підрозділи, зокрема такі, як Центр передового досвіду стратегічних комунікацій (NATO Strategic Communications Centre of Excellence). Вони залучаються для вдосконалення військово-комунікаційних доктрин, навчання персоналу та розробки контрзаходів проти поширення ворожих наративів. Відповідно й сам термін «комунікація» операціоналізується в прикладному дискурсі для потреб військових інституцій. Аналітики розвитку структур НАТО. А. Редінг, К. Від та Дж. Гез для цілей свого звіту уточнюють, що коли в документальному обігу НАТО використовується термін «комунікація», він стосується концепції в цілісному сенсі; а саме, стосується висловлених слів, а також для відображення світосприйняття, спричиненого комунікаційними діями [6].

Організаційний досвід військово-політичних комунікацій альянсу НАТО також підкреслює труднощі діяльності в інформаційно насиченому середовищі. У ньому супротивники використовують соціальні мережі та інші платформи для непрямого впливу (навіювання) й прямого поширення дезінформації. Французький експерт Ф. Шовансі доречно визначає «комунікаційний вплив» як діяльність, спрямовану на «відведення цільової аудиторії від звичного їй способу мислення, щоб спрямувати її до іншого способу мислення». Він «діє на ставлення, тобто переконання та ідеї, з метою спровокувати зміну поведінки» [7, с. 45–46].

Організація стратегічної комунікації у сучасних військових структурах демократичних країн вимагає міждисциплінарного підходу, що поєднує досвід у розвідці, психології, медіа та цифрових технологіях. Ефективна організація військово-політичної комунікації передбачає встановлення чітких ланцюгів командування, інтеграцію комунікаційних стратегій в оперативне планування та сприяння співпраці між військовими та цивільними структурами. Вона також вимагає гнучкості для адаптації до швидкозмінного інформаційного середовища, де один помилковий крок може призвести до ескалації напруженості. Військова політика НАТО щодо інформаційних операцій полягає у військовій спроможності надавати консультації та координувати військову інформаційну діяльність з метою створення бажаного впливу на волю, розуміння та можливості супротивників, потенційних супротивників та інших сторін, затверджених ПАР [Північноатлантичною радою], на підтримку цілей місії Альянсу [8].

Акцент сучасної НАТО на прозорості та підзвітності військово-політичних комунікацій слугує моделлю, яка гарантує, що стратегічна комунікація залишається інструментом для побудови довіри, а не її руйнування. Сучасна військово-політична комунікація, яка охоплює психологічні операції та стратегічній комунікації, являє собою динамічну та еволюціонуючу сферу, яка виходить за межі традиційних уявлень про ведення війни. Військова політика щодо психологічних операцій (за версією НАТО) полягає у планових психологічних заходах з використанням методів комунікації та інших засобів, спрямовані на затверджену аудиторію, з метою впливу на сприйняття, ставлення та поведінку, що впливає на досягнення політичних та військових цілей [9].

Спираючись на досвід НАТО та надаючи пріоритет чітким організаційним структурам, оператори військово-політичних комунікацій можуть використовувати силу інформації для формування результатів у дедалі більш суперечливій глобальній військово-політичній обстановці. Проте в рамках демократичних цінностей слід дотримуватися делікатного балансу між сугестивним впливом та етичними настановами щодо власної (своєї) аудиторії. Означене вимагає дискурсивного обґрунтування поняття

«військово-цивільних стратегічних комунікацій». За версією НАТО ним є скоординоване та належне використання комунікаційної діяльності та можливостей НАТО — публічної дипломатії, зв'язків з громадськістю (PR), військових зв'язків з громадськістю, інформаційних операцій (Info Ops) та психологічних операцій (PSYOPS), за потреби — на підтримку політики, операцій та діяльності Альянсу, а також для досягнення цілей НАТО [10; 11, р. 87].

Отже, згідно з усталеними нормативними документами країн Північноатлантичного альянсу, операції військово-політичних комунікацій спрямовані на послаблення морального духу супротивника, заохочення до дезертирства або посилення підтримки серед дружнього населення. В рамках таких завдань широко використовують культурні, соціальні та психологічні знання для максимізації комунікаційного впливу. На відміну від «традиційної війни», яка надає пріоритет фізичному знищенню супротивника, PSYOP прагне досягти цілей, формуючи когнітивне та емоційне середовище, що робить її потужним інструментом як у конфліктних, так і в мирних сценаріях. Плюралізм військово-політичних цілей і пріоритетів формує реакцію академічного й прикладного середовища, яка є актуальною для термінологічного закріплення військово-політичної комунікації. Дослідники А. Редінг, К. Від та Дж. Гез надають власне авторське визначення стратегічних комунікацій. Ними є процес, призначений для координації комунікацій («слів і справ») між міжвідомчими суб'єктами та посилення їхнього стратегічного ефекту. Для досягнення цієї мети стратегічні комунікації використовують весь існуючий досвід, який можна знайти в різних інформаційно-комунікаційних відділах. Мета стратегічних комунікацій полягає у сприянні поведінці цільових аудиторій, яка сприяє досягненню цілей учасників, і, таким чином, формуванню операційного середовища військових компонентів [6].

Розмежування між поняттями «військово-політичної комунікації» та «стратегічних комунікацій» є критично важливим. У прикладному аспекті вузьке ототожнення стратегічної комунікації з військовою пропагандою загрожує втратою довіри з боку «свого» населення. Натомість помилкове сприйняття військово-політичної комунікації як лише зв'язків з громадськістю може розмивати її стратегічний фокус. Досвід НАТО надає цінну перспективу для розуміння сучасної військово-політичної комунікації, особливо у сфері стратегічної комунікації. Альянс розробив надійні рамки для протидії дезінформації, координації багатонаціональних повідомлень та залучення різноманітних аудиторій у нестабільних регіонах світу. Відповідно була сформована організаційно-структурна логіка, за якої стратегічні комунікації перебувають у підпорядкуванні пріоритетів та завдань військово-політичної комунікації. У зв'язку з цим актуалізується

питання вектору мислення військово-політичного керівництва та аудиторій, до яких воно звертається. А. Редінг, К. Від та Дж. Гез вірно розкривають поняття «способу мислення», яке стосується сприйняття, інтерпретацій та очікувань людини щодо іншої. На спосіб мислення людини впливає, серед іншого, інформація, якою вона володіє, її минулий досвід, культура та плани [6].

Таким чином, згідно з організаційними практиками НАТО, система та інститути військово-політичної комунікації повинні забезпечувати військовий та цивільний персонал керівного апарату організації та керівництво країн-членів навичками аналізу динаміки аудиторії, створення переконливих наративів та використання нових інформаційних технологій (зокрема таких, як штучний інтелект) для прогнозування та протидії ворожим деструктивним повідомленням [12, р. 51]. Більше того, в умовах демократичного суспільства етичні міркування є першочерговими, оскільки межа між переконанням та маніпуляцією може бути тонкою, особливо в психологічних операціях. Військові комунікатори, таким чином, змушені балансувати між потребою в оперативній ефективності (спроможності) та необхідністю підтримувати легітимність та уникати відчуження ключової (власної) аудиторії.

Висновки

Згідно з сучасними уявленнями, відображеними в прикладному й дослідному дискурсі, військово-політична комунікація виступає діяльністю уповноважених осіб (органів, інститутів) держави та демократичної громадськості щодо трансляції важливих повідомлень як за тематикою військових дій, так і в рамках функціоналу й статусних управлінських позицій всередині військової організації. Військово-політична комунікація передбачає розподіл тематики, предметів відання, цільових настанов, інформаційних меседжів, адаптації ролей військово-політичних комунікаторів як представників відповідних відомств та Сил оборони.

В умовах цифровізації інформаційних процесів військово-політична комунікація набуває характеру організаційного чиннику, який впорядковує секретну та відкриту інформацію, встановлює баланс між компетентністю військового та цивільного персоналу, забезпечує громадян операційно необхідною інформацією в умовах військової загрози. Досвід повномасштабного вторгнення російської федерації показав, що концентрація повноважень в сфері військово-політичної комунікації має бути адаптована до завдань децентралізації та горизонтальної координації між державними та громадськими акторами військового управління.

Якісна та доцільна побудова військово-політичної комунікації як чинника взаємодії громадян і військової системи гарантує єдність та співпрацю між різними блоками та програмування відповідних результатів в

рамках загальної військової стратегії держави. Відмінність військово-політичної комунікації від військової пропаганди полягає в тому, що інструментарій пропаганди має застосовуватися в рамках стратегічних цілей та на основі вирішення конкретних завдань загального військово-комунікаційного задуму. Політичні технології також є інструментальним засобом, який підпорядкований стратегічним завданням військової організації держави. Проте політичні технології можуть застосовуватися передусім на рівні найвищого військово-політичного керівництва та лідерства держави. Політичні public relations виступають засобами встановлення дружніх комунікативних контактів в рамках партнерських взаємодій у військовій співпраці. В умовах повоєнного відновлення України військово-політична комунікація має відіграти значну роль у розбудові військово-цивільних взаємодій за найкращими зразками євроатлантичного співтовариства.

Список посилань

1. Зінорук М. М. Чинники впливу на забезпечення державної безпеки України на сучасному етапі. Правові новели. 2023. № 21. С. 7-16.
2. Ліпкан В. А. Державна ідентичність: до формування нового політико-правового концепта. Проблеми реалізації прав, свобод і законних інтересів суб'єктів права в Україні: матеріали II Всеукраїнської науково-практичної конференції (8 жовтня 2024 р., м. Київ, КНУТД) / відп. ред. А. Ю. Олійник, Ю. В. Оніщик. Київ: КНУТД, 2024. С. 289-295.
3. Становлення і розвиток системи стратегічних комунікацій сектору безпеки і оборони: монографія / Пилипчук В. Г., Компанцева Л. Г., Кудінов С. С., Доронін І. М., Дзьобань О. П., Акульшин О. В., Заруба О. Г. Київ: ТОВ “Видавничий дім “АртЕк”, 2018. 271 с.
4. Paul, Ch. On Strategic Communications Today. Enhancing US Efforts to Inform, Influence, and Persuade. URL: <https://press.armywarcollege.edu/cgi/viewcontent.cgi?article=2756&context=parameters>
5. Department of Defense Standards of Conduct Office Political Activities. URL: <https://dodsoco.ogc.osd.mil/DoD-Personnel/Ethics-Topics-for-DoD-Personnel/Political-Activities/>
6. Reding A., Weed K. & Ghez J. NATO's Strategic Communications concept and its relevance for France. URL: https://www.rand.org/pubs/technical_reports/TR855z2.html
7. Chauvancy, F. (2010). Pour une stratégie d'influence globale. Communication & Influence, 20, 45-51.

8. Military Policy on Information Operations. MC 422 (2008) NATO. Brussels: NATO (2009). «Strasbourg / Kehl Summit Declaration». 4 April. URL: http://www.nato.int/cps/en/natolive/news_52837.htm?mode=pressrelease
9. Military Policy on Psychological Operations. MC 402 NATO Brussels: NATO. 1997. URL: <https://info.publicintelligence.net/NATO-PSYOPS-Policy.pdf>
10. Strategic Communications Policy. PO(2009)0141 (2009). NATO. Brussels: NATO. URL: https://stratcomcoe.org/uploads/pfiles/nato_stratcom_terminology_review_10062019.pdf
11. Brown, R. (2003). Spinning the war: political communications, information operations and public diplomacy in the war on terrorism. In D. K. Thussu, D. Freedman (Eds.) Spinning the war: Political communications, information operations and public diplomacy in the war on terrorism. SAGE Publications Ltd, 87-100.
12. Choi, S.-W., James, P. (2008). Civil Military Structure, Political Communication, and the Democratic Peace. Journal of Peace Research. 2008. J PEACE RES, 45, 37-53. 10.1177/0022343307084922.

References

1. Zinoruk, M. M. (2023). Chynnyky vplyvu na zabezpechennia derzhavnoi bezpeky Ukrainy na suchasnomu etapi. Pravovi novely, 21, 7-16.
2. Lipkan, V. A. (2024). Derzhavna identychnist: do formuvannia novoho polityko-pravovoho kontseptu. Problemy realizatsii prav, svobod i zakonnykh interesiv subiektiv prava v Ukraini: materialy II Vseukrainskoi naukovo-praktychnoi konferentsii (8 zhovtnia 2024 r., m. Kyiv, KNUTD) / vidp. red. A.Iu. Oliinyk, Yu. V. Onishchyk. Kyiv: KNUTD, 289-295.
3. Stanovlennia i rozvytok systemy stratehichnykh komunikatsii sektoru bezpeky i oborony: monohrafiia. (2018). / Pylypchuk V. H., Kompantseva L. H., Kudinov S. S., Doronin I. M., Dzoban O. P., Akulshyn O. V., Zaruba O. H. Kyiv: TOV "Vydavnychiy dim "ArtEk", 271 p.
4. Paul, Ch. On Strategic Communications Today. Enhancing US Efforts to Inform, Influence, and Persuade. URL: <https://press.armywarcollege.edu/cgi/viewcontent.cgi?article=2756&context=parameters>
5. Department of Defense Standards of Conduct Office Political Activities. URL: <https://dodsoco.osd.mil/DoD-Personnel/Ethics-Topics-for-DoD-Personnel/Political-Activities/>

6. Reding A., Weed K., Ghez J. NATO's Strategic Communications concept and its relevance for France. URL:https://www.rand.org/pubs/technical_reports/TR855z2.html
7. Chauvancy, F. (2010). Pour une stratégie d'influence globale. *Communication & Influence*, 20, 45-51.
8. Military Policy on Information Operations. MC 422 (2008). NATO. Brussels: NATO (2009) «Strasbourg / Kehl Summit Declaration». 4 April. URL: http://www.nato.int/cps/en/natolive/news_52837.htm?mode=pressrelease
9. Military Policy on Psychological Operations. (1997). MC 402 NATO Brussels: NATO. URL:<https://info.publicintelligence.net/NATO-PSYOPS-Policy.pdf>
10. Strategic Communications Policy. PO(2009)0141 (2009). NATO. Brussels:NATO.URL:https://stratcomcoe.org/cuploads/pfiles/nato_stratcom_terminology_review_10062019.pdf
11. Brown, R. (2003). Spinning the war: political communications, information operations and public diplomacy in the war on terrorism. In D. K. Thussu, D. Freedman (Eds.) *Spinning the war: Political communications, information operations and public diplomacy in the war on terrorism*. SAGE Publications Ltd, 87-100.
12. Choi S.-W., James P. (2008). Civil Military Structure, Political Communication, and the Democratic Peace. *Journal of Peace Research*. J PEACE RES, 45, 37-53. 10.1177/0022343307084922.

Andriy Kovalev

Candidate of Political Science,

Doctoral student of the Department of Political Science

Taras Shevchenko National University of Kyiv (Kyiv, Ukraine)

<https://orcid.org/0000-0003-1081-3024>

e-mail: Kovalyov_A_V@ukr.net

MILITARY-POLITICAL COMMUNICATION: VECTORS OF EVOLUTION OF MODERN ANALYTICAL DISCOURSE TAKING INTO ACCOUNT NATO EXPERIENCE

Abstract

The foundations of Ukraine's resilience in the conditions of a full-scale invasion of the Russian Federation in the context of the ability to transmit critically important information in a short time in order to mobilize society to repel the enemy. On this basis, the phenomenon of military-political communication is considered, which at the present stage is dynamically evolving within the framework of information flow management, the distribution of communication roles of military-political leadership, and the planning of specific consequences and effects from the transmission of information about the deployment of hostilities. The essence of the communication formation of perception, influence on behavior and the achievement of operational goals in complex global environments is understood. The importance of transparency and consistency with strategic intentions, ensuring support for common goals, is revealed. The specifics of the purposeful formation of a favorable communication environment through the transformation of the culture of military-political decision-making are shown. It is revealed that military-political communication ensured the compliance of these efforts with broader diplomatic and military goals. It is proven that the improvement of military-communication doctrines, personnel training, and the development of countermeasures against the spread of hostile narratives. The process of developing flexibility to adapt to a rapidly changing information environment, where one wrong step can lead to an escalation of tension or undermine trust, is analyzed. The specifics

of the discursive justification of the concept of military-civilian strategic communications are reflected. The expediency of concentrating powers in the field of military-political communication, which should be adapted to the tasks of decentralization and horizontal coordination between state and public actors of military management, is substantiated.

Keywords: military-political communication, strategic communication, military propaganda, psychological operations, democratic values, NATO.

Стаття надійшла до редакції 19.05.25

© Ковальов А. В., 2025